

Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu

Záznam z 3. rokovania pracovnej skupiny „Partnerstvo pre politiku súdržnosti 2020+“, zo dňa 19. novembra 2018, Falkensteiner Hotel Bratislava

Program:

13:00 – 13:15 h	Registrácia účastníkov
13:15 – 13:30 h	Úvodné slovo PPVII R. Rašiho
13:30 – 14:15 h	Informácia o podporných dokumentoch a procese prípravy programového obdobia 2021 - 2027
14:15 – 14:35 h	Prestávka
14:35 – 16:00 h	Diskusia k predloženým podporným dokumentom pre proces prípravy programového obdobia 2021 - 2027
16:00 h	Záver zasadnutia

Úvodné slovo

p. Denisa Žiláková, generálna riaditeľka sekcie Centrálny koordinačný orgán (ďalej len „CKO“), Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (ďalej len „ÚPPVII SR“) a predsedníčka pracovnej skupiny „Partnerstvo pre politiku súdržnosti 2020+“ (ďalej len „PS“) privítala na úvod zasadnutia členov PS a informovala ich o priebehu rokovania, venovanom aktuálnym informáciám o procese prípravy programového obdobia na roky 2021 – 2027 v podmienkach SR a informáciám k podporným analytickým dokumentom, ktoré boli členom PS zaslané začiatkom októbra 2018.

Príhovor

p. Richard Raši, podpredseda vlády SR pre investície a informatizáciu

Záštitu nad podujatím prevzal p. Richard Raši, podpredseda vlády SR pre investície a informatizáciu, ktorý na úrovni SR zodpovedá za koordináciu a dohľad nad využívaním fondov EÚ.

P. Richard Raši privítal všetkých zúčastnených a vyzdvihol činnosť PS, ktorá je mimoriadne dôležitá pre celú krajinu aj budúce vlády, keďže spolupracuje pri príprave dokumentov s presahom do roku 2027, resp. do 2030 v prípade úspešného presadenia uplatňovania pravidla n+3 v budúcom programovom období. Pri vypracovaní podkladov využívaných v negociáciách s EK sa snažíme zohľadňovať aj myšlienky a názory sociálno-ekonomických partnerov. Príkladom je vládou SR schválená východisková pozícia Slovenska k politike súdržnosti po roku 2020. Pri vypracovaní tejto pozície sme využili zaslané vyplnené dotazníky k obdobiu 2021 - 2027 zo strany jednotlivých sociálno-ekonomických partnerov, čím sa nám podarilo spoločne vytvoriť dobrý základ, o ktorý sa môžeme pri nastavovaní nového programového obdobia oprieť.

Aktívne sa snažíme robiť všetky potrebné kroky preto, aby sme mohli eurofondy v budúcom období využívať čo najjednoduchšie, najefektívnejšie a zároveň čo najlepšie cielieť na potreby života každého občana bez ohľadu na to, v ktorej časti krajiny žije. V novom programovom období sa vytvára mechanizmus podpory pre všetky regióny SR, vrátane Bratislavy a Bratislavského kraja.

Od septembra 2018 sa naplno rozbehol proces negociácií k návrhom legislatívy EÚ k politike súdržnosti na obdobie 2021 - 2027. Pravidelne sa aktívne zúčastňujeme stretnutí

a komunikujeme s ostatnými krajinami EÚ, najmä s krajinami V4 spoločne s Chorvátskom, Bulharskom, Rumunskom a Slovinskom (V4+4). Koncom októbra 2018 sa v Bratislave uskutočnilo stretnutie ministrov zodpovedných za politiku súdržnosti krajín V4+4. Na tomto stretnutí sme prijali spoločné vyhlásenie krajín V4 a identifikovali priority, ktoré budeme spolu v negociačnom procese s EK presadzovať, a to napr. zachovanie pravidla n+3, zníženie miery spolufinancovania, územný prístup, zjednodušenie mechanizmu implementácie, umožnenie dostatočnej flexibility pre tematickú koncentráciu zdrojov tak, aby členské štáty mohli podporovať svoje špecifické potreby a skutočné potreby svojich občanov. Spoločný postoj krajín V4+4 sme prezentovali aj p. Corine Cretu, komisárke pre regionálnu politiku EÚ.

V roku 2019 EK zverejní špecifické odporúčania pre krajinu, ktoré sú dôležité pre prípravu Partnerskej dohody a operačných programov a tým sa začnú technické vyjednávania medzi Slovenskom a Komisiou o obsahu strategických a programových dokumentov. Na tieto rokovania chceme byť čo najviac pripravení. Komisiu musíme presvedčiť o tom, že financovanie nami zvolených priorít podporí hospodársky rast, zamestnanosť a komplexný rozvoj našich regiónov.

Ak presadzujeme dostatočnú flexibilitu pre financovanie špecifických potrieb regiónov, musíme ich poznať. Ak chceme aby, finančná podpora lepšie prispela k rozvoju jednotlivých území, bolo by vhodné koncentrovať ju do menšieho počtu priorít. Potrebujeme preto diskusiu, v rámci ktorej identifikujeme ohraničené tematické zameranie podpory pre jednotlivé regióny SR. Regionálne analýzy nám poukázali nielen na rozdiely na úrovni samosprávnych krajov, ale najmä na existenciu významných vnútroregionálnych disparít. Uvažujeme preto o spôsobe rozšírenia podpory do územia na úroveň subregiónov, a to konkrétne tzv. funkčných mestských regiónov.

Silná spolupráca a aktívne zapojenie všetkých relevantných partnerov do prípravy nového programového obdobia je tou správnou cestou, ktorá nám pomôže úspešne zvládnuť negociačný proces a vytvoriť na Slovensku podmienky pre efektívne využitie eurofondov po roku 2020. Na budúce programové obdobie sa nemôžeme pripravovať len od stola z Bratislavy a práve preto je do prípravy kľúčových dokumentov zapojené čo najširšie spektrum partnerov. Na záver požiadal o aktívnu účasť na príprave podporných dokumentov a argumentov, ktoré budú slúžiť ako podklady pre prípravu novej Partnerskej dohody a programov SR pre využívanie fondov EÚ na budúce programové obdobie po roku 2020.

K bodu 1

Informácia o procese prípravy programového obdobia 2021 – 2027

p. Denisa Žiláková, generálna riaditeľka sekcie CKO, ÚPPVII SR, uviedla, že v dňoch 29. – 30. 11. 2018 sa bude v Bruseli konať zasadnutie Rady pre všeobecné otázky pre politiku súdržnosti, ktoré sa bude venovať dôležitým návrhom legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti v oblasti riadenia fondov EÚ. Našou snahou na tomto zasadnutí bude čo najlepšie presadiť naše záujmy. V rámci svojho vystúpenia v krátkosti predstavila postavenie CKO v procese prípravy programového obdobia 2021 – 2027. Ďalej paralelne porovnala proces programovania na obdobie 2014 – 2020 s obdobím 2021 - 2027 a prípravu Partnerskej dohody a operačných programov na roky 2014 – 2020 s procesom prípravy týchto dokumentov na programové obdobie 2021 – 2027.

p. Littera, ÚPPVII, v pokračovaní prezentácie predstavil východiská navrhovaného prístupu prípravy programového obdobia 2021 – 2027. Ďalej vysvetlil proces výberu priorít SR pre obdobie rokov 2021 – 2027 na dvoch úrovniach: 1) priority pre projekty strategického významu (národná úroveň) a 2) priority pre regionálnu a subregionálnu úroveň. V závere

oboznánil zúčastnených o ďalších plánovaných aktivitách CKO k príprave programového obdobia na roky 2021 – 2027.

K bodu 2

Informácia o analytických podporných dokumentoch pre prípravu programového obdobia 2021 – 2027

p. Jarmila Bruteničová, ÚPPVII SR, v rámci svojej prezentácie predstavila analytické podporné dokumenty na úrovni NUTS 3 a subregionálnej úrovni, ktoré boli začiatkom októbra 2018 zaslané partnerom na vyjadrenie. Na spracovaní analýz sa podieľal tím expertov zo Slovenskej akadémie vied, odborníci z Ekonomickej univerzity a geografi z Univerzity Komenského. Výsledky analýz boli komunikované so zástupcami územných samospráv – so ZMOSom, či SK8, ako aj so zástupcami EK. Tieto dokumenty boli pripravené ako odborný podklad do diskusie, ktorá prinesie identifikáciu priorít podporovaných v novom programovom období. Dokumenty identifikovali najvýznamnejšie regionálne rozdiely, rozvojový potenciál regiónov SR a možnosti využitia daností regiónov pre ich sociálny, ekonomický a územný rozvoj. Výsledkom analýz je návrh základných odporúčaní pre možné smerovanie budúcej podpory z fondov politiky súdržnosti EÚ.

Na záver pripomenula, že ide o otvorené dokumenty, ktoré sú vstupom do diskusie a budú ďalej v spolupráci s partnermi rozpracované a doplnené. Našou ambíciou je začať pracovné stretnutia s relevantnými partnermi (odbornými a regionálnymi) a spoločne pripraviť kompromisný návrh zamerania podpory pre jednotlivé regióny tak, aby tento návrh priniesol požadovaný účinok.

Diskusia:

p. Milan Muška (ZMOS) vo svojom diskusnom príspevku privítal úvodné stretnutie k analýze vypracovanej pre potreby územnej samosprávy, tzn. analýze na úrovni funkčných mestských regiónov. Čo sa týka postupov a prístupov, ZMOS podporí všetko, čo bolo naznačené v harmonograme prípravy programového obdobia 2021 – 2027 v SR, s cieľom včas a úspešne dopracovať návrh PD SR na obdobie 2021 - 2027. Podporujú a nabádajú k zjednodušeniu, zrýchleniu a zefektívneniu čerpania eurofondov. Navrhujú zvážiť, či v budúcom programovom období bude viacero operačných programov alebo sa budeme snažiť centralizovať do kvázi jedného operačného programu s prioritnými osami, ktoré sú pomenované v európskych dokumentoch. K pravidlu $n+2/n+3$ ZMOS navrhuje diskusiu o výhodách a nevýhodách, vysvetliť si vzájomne, ktorý z týchto pravidiel je pre SR výhodnejší. Čo sa týka prípravy strategických dokumentov, celý postup sa zdá byť jednoduchší, ako bol pri príprave programového obdobia 2021 - 2027. Zo zákona pre samosprávu máme dva základné strategické dokumenty, a to územné plány a programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí. Všetko ostatné je len rozpracovaním týchto dokumentov. Nevymýšľajme nič, čo je nad rámec legislatívy SR, ako aj nové dokumenty, len aby sme sa zapáčili Bruselu. S Bruselom hovorme otvorene o našich prioritách, ktoré sú niekedy iné, ako si ich Brusel predstavuje. Vyjadril obavy, aby sa z dokumentu ohľadom funkčných mestských regiónov nestal podklad pre vytvorenie budúceho usporiadania slovenskej samosprávy. V každom dokumente strategického charakteru na čerpanie eurofondov by mali byť zohľadnené aj predvstupové záväzky, napr. environmentálna oblasť, ktoré do dnešného dňa neboli splnené.

p. Denisa Žiláková (ÚPPVII SR) zareagovala, že sa teší podpory zo strany ZMOS-u. Zjednodušovanie mechanizmu implementácie fondov politiky súdržnosti EÚ je najdôležitejšou oblasťou, v samotných návrhoch nariadení EK pripravila vyše 80 zjednodušení, ktoré môžeme v prípade záujmu predstaviť predsedníctvu ZMOS-u. Čo sa týka pravidiel n+2/n+3, CKO presadzuje, aby sa v novom programovom období využívalo pravidlo n+3. Je to uvedené aj v našej pozícii a presadzujeme to aj na všetkých podujatiach a stretnutiach so zástupcami EK. Sme za zníženie počtu operačných programov, ako aj veľkého množstva sprostredkovateľských orgánov. S konštruktívnymi pripomienkami ZMOS-u budeme ďalej pracovať.

p. Daniel Lešínský (Centrum pre trvalo udržateľné alternatívy) uviedol, že pojem mestský funkčný región má zmysel. Na druhej strane upozornil na to, aby sa CKO ohľadom mestských funkčných regiónov nekoncentrovalo na niečo, čo nie je kompetenčne definované v legislatíve SR. Nevyjasnené kompetenčné rámce a vzťahy sú hlavnou prekážkou napredovania. V rámci tematickej prioritizácie odporučil zamerať sa na dve oblasti, a to obehové hospodárstvo a adaptáciu na klimatické zmeny. Navrhol, aby sa investičné priority riešili podľa reálnych potrieb, rebríčok priorit by mal byť postavený na argumentoch. Centralizácia riadenia fondov EÚ by bola veľmi praktická, ale musela by byť depolitizovaná.

p. Denisa Žiláková (ÚPPVII SR) uviedla, že tematické ciele EÚ je potrebné napasovať na naše potreby a zahrnúť do priorit aj nesplnené záväzky voči EK v oblasti adaptácie na zmenu klímy. Myšlienka centralizácie a depolitizácie je dobrá, len je potrebné dopracovať kompetenčne vzťah medzi vedením centra a budúcimi riadiacimi orgánmi.

p. Ľuboš Littera (ÚPPVII) reagoval na postreh ohľadom mestských funkčných regiónov. CKO nemá v záujme meniť územnosprávne usporiadanie a členenie v podmienkach SR. Mestské funkčné regióny by mali slúžiť výlučne iba pre účely využívania fondov EÚ.

p. Roman Havlíček (ÚV SR) privítal regionálne zameraný prístup na budúce programové obdobie. Verí, že v ďalšom procese sa podarí nájsť ten správny vzťah medzi zapojením VÚC a subregiónov a dôsledne analyzovať a vyvážiť ich kompetencie tak, aby navrhovaný systém bol naozaj funkčný. Podporil p. Mušku, aby sa využívali nástroje, ktoré už reálne existujú. Za správny prístup pre plánovanie využívania fondov EÚ považuje použitie programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja na úrovni VÚC a skupín obcí (mestských funkčných regiónov). Taktiež spomenul pripravovanú Víziu a stratégiu rozvoja Slovenska, ktorá má byť schválená vládou SR na jar budúceho roka. Vyjadril ochotu spolupracovať pri tvorbe metodík pre využitie programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja v procese programovania a implementácie budúcich fondov EÚ.

p. Denisa Žiláková (ÚPPVII SR) uviedla, že programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja plne rešpektujeme a využili sme ich aj pri vypracovaní prezentovaných analytických dokumentov.

p. Ján Ferenčák (Fórum euroregiónov Slovenska) uviedol, že v rámci Výboru regiónov, ako jeho člen, podporoval zachovanie politiky súdržnosti, posilnenie cezhraničnej spolupráce a reflektoval na Industry 4.0. V roku 2016 bol prijatý zákon o najmenej rozvinutých okresoch. Niektoré mestské funkčné regióny zahŕňajú tieto najmenej rozvinuté okresy spoločne s rozvinutými okresmi, a tým skresľujú (priemerujú) celkové hodnotenie mestského funkčného regiónu, čím status najmenej rozvinutého okresu zaniká. Upozornil, že práve najmenej rozvinuté okresy, aj vzhľadom na cieľ politiky súdržnosti, by mali prioritne čerpať

pomoc z fondov EÚ. Navrhol najmenej rozvinuté okresy vyčleniť, ako samostatné entity s možnosťou definovania vlastných priorít na čerpanie pomoci z fondov EÚ. V rámci cezhraničnej spolupráce dal na zváženie presunúť riadenie malých projektov (euroregióny, EZÚS) na nižšiu úroveň ako NUTS 3.

p. Denisa Žiláková (ÚPPVII SR) uviedla, že dopyt po projektoch cezhraničnej spolupráce je veľký. Cezhraničná spolupráca bude v našich strategických dokumentoch zvýraznená, keďže môže zvyšovať socioekonomické benefity medzi jednotlivými regiónmi. K najmenej rozvinutým okresom dodala, že sa im CKO bude venovať, keďže najmenej rozvinuté regióny rezonujú v prostredí EK. Spomenula s tým súvisiaci druhý pilotný projekt EK „Iniciatíva Prešov“, na ktorom spolupracuje aj CKO.

p. Ľuboš Littera (ÚPPVII) dodal, že politika súdržnosti EÚ bude v novom programovom období naďalej podporovať všetky regióny, viac podporu koncentrovať do menej rozvinutých regiónov. Úroveň jednotlivého regiónu je určená na základe kritérií stanovených v návrhoch nariadení EÚ pre túto politiku. Takmer celé Slovensko, okrem Bratislavského kraja, spadá do úrovne menej rozvinutých regiónov.

p. Katarína Mihal'ová (MPRV SR) dodala, že všetky snahy MPRV SR v rámci cezhraničnej spolupráce smerujú k posilneniu cezhraničnej spolupráce v novom programovom období, kde chcú ponúknuť uplatnenie fondu malých projektov v poradí už štvrtému cezhraničnému programu – SK-AT.

p. Elena Szolgayová (MDV SR) podčiarkla, že úspešné rozhodnutie o prioritách (potrebách v území) závisí od dostupnosti údajov, čo je ťažká úloha v podmienkach fragmentovanej sídelnej štruktúry SR. Ďalej podporila p. Mušku ohľadom využitia už dostupných dokumentov, ako sú územné plány a programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí. Pojem mestský funkčný región chápme ako spôsob územnej spolupráce, ktorá je jediný možný spôsob ako posunúť kvalitu regiónu ďalej.

p. Juraj Gmíterko (MV SR) ocenil, že analýza sa pripravuje v predstihu, nie súčasne s procesom programovania, ako to bolo pri príprave súčasného programového obdobia. Pri tomto postupe sa nám bude ľahšie prioritizovať.

p. Marek Radvanský (Ekonomický ústav SAV) uvítal predstavenie prístupu k politike súdržnosti EÚ. Spomenul dlhodobú spoluprácu s ÚPPVII, a to s cieľom využiť prostriedky EÚ čo najefektívnejším spôsobom v prospech Slovenska, počas ktorej boli analyzované tri kľúčové aspekty implementácie fondov EÚ: 1) prioritizácia ohľadom osí, 2) časová alokácia a implementácia a 3) regionálna alokácia. Je tu konečne možnosť uplatniť spojenie prístupu zdola nahor a zhora nadol prostredníctvom mestských funkčných regiónov. Regionálna alokácia je kľúčový, politický problém, ktorý je potrebné vyriešiť. Máme dva protichodné ciele v rámci národnej regionálnej politiky, a to dosiahnuť čo najvyšší rast Slovenska (národnú konvergenciu) a zároveň podporiť znevýhodnené regióny, kde efektívnosť využitých prostriedkov môže byť nižšia.

p. Pavol Stano (Bratislavský samosprávny kraj) ocenil predložené východiskové analýzy, je to dobrý vstup do diskusie. Upozornil však na ich vzájomnú nekonzistentnosť, čo pôsobí trochu zmätočne. BSK podporuje myšlienku mestských funkčných regiónov a vyzval CKO na užšiu spoluprácu s VÚC na dopracovaní materiálov. Spýtal sa v akom časovom horizonte plánuje CKO organizovať pracovné skupiny s VÚC.

p. Denisa Žiláková (ÚPPVII) odpovedala, že bude zriadená pracovná komisia, ako poradný orgán podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, ktorá združí tím odborníkov, ktorí sa budú podieľať na dopracovaní analytických dokumentov. SK8 bude mať v nej svoje zastúpenie.

p. Adela Danišková (MV SR) ocenila koncepcnosť prezentovaných analytických materiálov, reflexiu na témy Operačného programu Efektívna verejná správa a prístup zdola.

p. Matej Ovčiarka (MŽP SR) uviedol, že vybrané problémy, ktoré vzišli z prezentovaných analýz v oblasti životného prostredia korešpondujú s výsledkami MŽP SR, Inštitútu environmentálnej politiky. Upozornil na jednu oblasť, ktorá nebola v analýzach obsiahnutá, a to oblasť ochrany prírody.

p. Petra Masáková (Bratislavský samosprávny kraj - INTERACT) sa informovala ohľadom synergií medzi EŠIF a priamo riadenými programami. Akým spôsobom SR plánuje pripraviť prijímateľov pomoci na čerpanie finančných prostriedkov z priamo riadených programov, kde bude rádovo viac financií, ako v súčasnom programovom období.

p. Denisa Žiláková (ÚPPVII) odpovedala, že CKO pripravuje koncepciu „blendovania“ medzi prostriedkami EŠIF a priamo riadenými nástrojmi EÚ, ktorá zasiahne aj súčasné programové obdobie. Bude vytvorená webová stránka k priamo riadeným programom. Zlepšovanie práce s priamo riadenými programami je jednou z hlavných priorít podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu.

p. Ladislav Šimko (ÚPPVII) doplnil, že ÚPPVII už intenzívne pracuje na zlepšení koordinácie priamo riadených programov, synergií a makroregionálnych stratégií. Pre tieto účely je taktiež v úzkej spolupráci s Operačným programom Efektívna verejná správa pripravený podporný projekt. Uviedol, že v súvislosti s tým je potrebné posilniť administratívne kapacity, komunikáciu, zlepšiť informovanosť, napr. prostredníctvom osobitného časopisu. V novom programovom období budú najčastejšie uvádzané dve základné slová, a to koncentrácia a prioritizácia. Finančné prostriedky musíme koncentrovať tam, kde ich najviac potrebujeme, čo je na jednej strane vyrovnávanie regionálnych rozdielov a na druhej stimulovanie toho, kde sa chceme o 10 rokov vidieť.

p. Milan Muška (ZMOS) zdôraznil, že prioritou priorít je dodržanie záväzkov voči EK, z ktorých nám vyplývajú sankcie, ako napr. skládkovanie. Problémom je aj chýbajúca národná stratégia k skládkovaniu.

p. Matej Ovčiarka (MŽP SR) zareagoval, že ich zameraním v tejto oblasti bude v najbližšom období dostať biologicky rozložiteľný komunálny odpad preč zo skládok.

p. Denisa Žiláková (ÚPPVII) sa poďakovala prítomným členom PS za aktívnu účasť a podnetnú diskusiu. V budúcnosti sa pracovná skupina bude stretávať častejšie. V prípade potreby je možné zasielať otázky aj emailom. Záverom pripomenula, že prezentácie k jednotlivým diskusným bodom budú zaslané jednotlivým členom pracovnej skupiny.